

Gemencet európai viszonylatban is kiemelkedő természeti érték-ként tartják számon, hiszen közel húszezer hektáros területével kontinensünk legnagyobb élő ártéri rendszere. Évszázadokon keresztül a vadászokat kényeztette kapitális trófeákkal, mára pedig – a vadászok mellett – a turisták egyik közkedvelt célpontja lett.

Kenuval, gyalog és kisvonattal

Gemencen

Mivel a terület fokozott védettséget élvez, így bizonyos részeire csak szakvezetővel, vagy engedéllyel juthatunk el. Vannak olyan területei, melyek a folyamatos vízborítás, a sűrű, áthatolhatatlan erdő, nádasok miatt egyáltalán nem közelíthetők meg. A Bogyszló és Bába között 30 kilométer hosszan elnyúló területen azért hagytak a kirándulónak is néhány turisztikai „kiskaput”, melyeken keresztül bevethetik magukat az ártér vadregényes sűrűjébe.

Erdei vasút

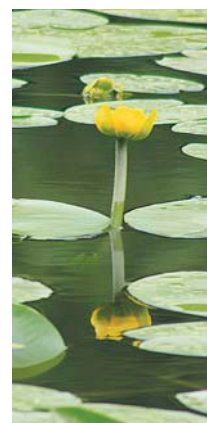
Élénk kerékpáros-, vízi- és gyalogos turizmus jellemzi Gemencet, de talán a legnépszerűbb a kevésbé sportos, és fizikai erőkifejtést nem igénylő vonatkozás. Aki hazánk leg-hosszabb erdei kisvasútján szeretne utazni, az a Szekszárd határában található Báránfyoki Kirándulóközpontnál, vagy Pörbölynél szállhat fel a naponta menetrend szerint közlekedő vonatra. Aki nem a 30 kilométeres, hosszabb utat választja, az rövidebb vonatkirándulást tehet Gemenc-Dunapartra, itt a hangulatos folyóparton játszótér is található. A Szekszárd felől érkezők Báránfyoknál az „Élet az ártéren” című kiállítás megtekintése mellett a Báránfyoki Tanösvényt is bejárhatják.

Kerékpárral

A bringások a Bába és Bogyszló között kigyózó árvízvédelmi töltésen tekerhetnek biztonságosan. A kijelölt kerékpárúton csodás élményekkel gazdagodhat, aki a Bábai-Holt-Duna mellett elkerelve rövid időre megáll a bábai madármegfigyelő toronynál, vagy letér a Pörbölyi Tanösvényhez, és a jelzett turistautakon lesétál a Nyéki-Holt-Duna partján álló kilátóhoz (távcső mindig legyen kéznél). Keselyűst, majd Báránfyokot elhagyva a Dunába igyekvő Siót keresztezi a kerékpárút, majd Bogyszló határában már a nemzeti park északi szélén tekerhetnek tovább a kerékpárosok.

Kenuval

Legizgalmasabb kalandra talán a kenuba szállók számíthatnak Gemencen. Aki bevállalja az evezést, nem fél a víztől, és tud úszni, az nagyszerű élményekkel gazdagodhat az akár egész napos kenuzás alkalmával. Biztonságosan lehet evezni a Vén-Duna, a Rezéti-Duna és a Grébec-Duna holtágaiban. Kedvező vízállás esetén festői homokpadokon köthetünk ki és élvezhetjük az érintetlen természet kényeztetését. Természetesen mód van a Duna fő ágán is kenuzni, de ehhez már nagyobb vízi jártasság szükséges, és a mentőmellény használata is kötelező.

Gyalogosan

Gemenc igazi arcát azért mégiscsak gyalogosan ismerhetjük meg. Az árteret hosszában átszeli az Alföldi Kéktúra útvonala, melynek bejárása sok szépséggel ajándékozza meg a bakancsos turistákat. Baja-Dunafürdőtől Lassi vasútállomásig hamisítatlan erdei környezetben, majd a kerékpárúttal együtt a töltésen gyalogolhatunk végig a természetvédelmi területen. Baja-Dunafürdőnél egy piros jelzéssel felfestett körtúrát is bebarangolhatunk.

Kalandra fel!

A turisztikai lehetőségek sokasága közül néhányat magunk is kipróbáltunk, hogy olvasóinknak egy kis életszerű ízelítőt, kedvcsinálót nyújthassunk Gemencről. Viszonylag könnyű dolgunk van, ha szállást keresünk a környéken, hiszen az internetet és kiadványokat böngészve számtalan lehetőség adódik. Meg is találtuk a számunkra megfelelőnek tűnőt Baja-Dunafürdőn. Nagy csodákat ne várjon, aki ide érkezik, az üdülőterület a 60-as, 70-es éveket idézi, „kicsit retrós”, mondhatnánk. Egy valamikori bányászüdülőt és annak kertjét vesszük birtokba, sátrat verünk, és elindulunk, hogy a Bárka Pihenőháznál kenut béreljünk.

Két kenuval – egy hét- és egy négyszemélyessel – indulunk neki a Vén-Dunának, mely közel száz éve még a Duna fő ága volt. Napjainkra azonban egy lenyűgözően szép holtággá alakult, ahol biztonságosan evezhet vízi jártassággal kevésbé rendelkező társaságunk. A holtágnak elenyésző sodrása van, a víz viszonylag sekély – helyenként derékig ér, sőt egyes részeken az evező a homokba fúródik –, és a víz hőmérsékletére sem lehet panaszkodni. A kezdeti „bénázás” után összerázódnak a kenuban ülők, elég jól haladunk felfelé, 3-4 kilométer evezés után elérjük azt a homokpadot, melyet célul tűztünk ki. Idilli környezet úszásra, homokban fekvésre, pihenésre. A víz egy részen olyan sekély, hogy átsétálunk a szemben lévő szigetre. A kéthetes júliusi esőzés egyik ritka szép, napos délutánján nagy a forgalom, élénk a vízi élet, több kenu is kiköt a homokpadon. Sajnos tornyosul-

nak a fellegek, így kenuba szállunk, és visszavezünk a csónakkikötőbe. A folyó nekünk ezen a napon szebbik arcát mutatta, a nagy esők miatt néhány nap alatt a Duna vízszintje négy métert emelkedett, és a homokpad, melyen a délutánunkat töltöttük, víz alá került.

Következő napra egy gyalogtúrát tervezünk a gemenci erdő belsejébe, de úgy tűnik, hogy számításainkat az időjárás keresztülhúzza. Csillapíthatatlanul esik egész éjjel, barátságatlanul zörgeti sátraink tetejét, reggel csodára várunk, hátha eláll. Aztán megkegyelmeznek az égiek, kicsit tisztul az idő. Tudjuk, hogy bármikor nekieredhet, azért mi elindulunk a kéktúra útvonalán. A Vén-Dunával párhuzamosan vezet a „dagonyázós” turistaút, a Cserta-Dunán átívelő fahídon átkelve már tapasztaljuk a Gemenc hamisítatlan, vadregényes hangulatát. Nemsokára túránk egyik legszebb, vadregényes részéhez, a Káposztás-Dunához érkezünk, lemegyünk a szinte kiszáradt mederhez, mindenfelé vadsapásokkal, és a vaddisznók jellegzetes túsáival

találkozunk. Kecses vízimadarak tucatjait pillantjuk meg a holtágban, kormoránok, gémekek, kócsagok halásznak a sekély vízben.

Hamarosan a Rezéti-Holt-Duna mellett haladunk, egy 12 kismalacból álló vaddisznócsapatot pillantunk meg, akik – talán a mi kedvünkért – kétszer is átfutnak előttünk az úton. A Nyári-legelőhöz érve ismét zuhogni kezd, lehúzódnak a Duna-parti fák alá, ahol több kenu is kiköt, várva az eső múlását. Esőkabátban indulunk tovább, de már nem a sarat dagasztjuk, hanem a vasúti síneken megyünk Lassi állomásig, ahol kisüt a nap. A kék kereszt jelzésére térve a Malomtelelő felé vesszük az irányt, bejárjuk a Malomtelelő Tanösvényt, majd a vasútállomáshoz igyekszünk. Néhány perc múlva már az erdei vasúton döcögünk Pörbölly felé.

Az előző napi lecsó után a pörköltet is fedett helyen kell a bográcsban megfőzni, mert – már nem lep meg minket – ismét ömlik az eső. Annyira, hogy a szalonnasütéshez rakott tűz percek alatt kialszik. Aki nem eszik a pörköltből, annak csak a nyers szalonna jut.

Reggel ismét gyanúsán borult az ég, de mire elköltjük a reggelinket, kisüt a nap. Kenutztunk, túráztunk, kivonatoltunk, áztunk-fáztunk, így erre a napra egy kis lazítást engedünk magunknak. Kibéreltünk Baján egy katamarán kishajót, mely a Sugovica csendes vize után rövid ideig a Dunára is kihajózik velünk. Két nap alatt ideért az árhullám, hatalmas fákat sodor az ár, vissza is térünk törekeny kishajónkkal a biztonságos, nyugodt Sugovicára. Egy bajai városnézés mindenképpen kötelező az erre vetődő turistáknak, de aki csak pihenésre vágyik, az eldőlhet a Sugovica partján kialakított strandon, melyre ugyanazt a jelzőt tudom csak leírni, mint Baja városára: gyönyörű.

LEJEGYEZTE: MÜLLER NÁNDOR